

Nr 256.

Ankom till riksdagens kansli den 21 juni 1945 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående utredning om statens övertagande av verksamheten vid Gustavsviks docka i Högsjö socken.

(1:a avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *E. Näsström* och *H. Nilsson* (I: 257) och den andra inom andra kammaren av herrar *K. Mäler* och *E. W. Norén* (II: 397) har hemställts, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en utredning om att verksamheten vid den av staten ägda dockan i Gustavsvik övertages av staten eller ett för ändamålet bildat statskommunalt bolag samt att Kungl. Maj:t måtte förelägga riksdagen det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Motionärerna hava till stöd för sin framställning anfört följande.

Gustavsviks docka vid Ångermanälven i Högsjö socken äges av staten, vilken synes ha intresserat sig i företaget främst av försvarstekniska skäl. Dockanläggningen har emellertid under en följd av år varit utarrenderad till ett enskilt företag, vilket haft sin huvudsakliga verksamhet förlagd till annan ort. Vid det pågående krigets början övervägde statsmakterna ett förslag om att förvandla Gustavsvik till örlogsdepå, men av olika skäl, som här icke behöva redovisas, har denna plan övergivits. Marinförvaltningen har av denna orsak ånyo utarrenderat dockan till det företag, som tidigare drivit den. Vid detta förhållande nödgas man räkna med att dockanläggningen icke skall bli utnyttjad i den omfattning, som dess kapacitet medger och som inom området föreliggande behov påkallar.

Högsjö kommun — inom vilken dockanläggningen finnes — har under långa tider besvärats av svår arbetslöshet och ivrigt sökt efter objekt för en vidgad industriell verksamhet, som vid sidan av trä- och massproduktionen kunde bidra till sysselsättningen inom kommunen. Kommunen har därvid funnit, att en utvidgning av verksamheten vid Gustavsviks docka är tekniskt möjlig, ekonomiskt försvarlig och svarande mot industriens behov inom Ångermanälvens sjöfarts- och industriområde. Kommunen har för den skull föreslagit marinförvaltningen, att den skulle vidtaga åtgärder för att driften vid Gustavsviks docka måtte utökas och bereda sysselsättning åt större antal arbetare inom kommunen. Marinförvaltningen har emellertid meddelat, att det icke uppträtt någon annan intressent för förhyrande av dockan än den tidigare arrendatorn och att den ansåg sig nödsakad att arrendera ut dockan till samma företag, trots att den till fullo förstod kommunens bekymmersamma läge. Man vore då beredd att teckna ett femårskontrakt med den tidigare arrendatorn. Inför detta hade kommunen framfört önskemål om att arrendetiden med ifrågavarande firma skulle göras så kort som möjligt.

Numera har det blivit bekant, att dockan utarrenderats på två år till den förutvarande arrendatorn. Kommunen ser däri ett medgivande från marinförvaltningen, att frågan om annan disposition av dockan borde tas upp till övervägande. Det är uppenbart för alla, att de stora industriföretagen i Ådalen, vilka själva eller genom rederiföretag driva en omfattande sjöfart för tillförsel av råvaror och utförsel av produkter, skulle kunna tillföra Gustavsviksdockan mycket betydande arbetsuppgifter, vilka skulle påkalla en betydande utvidgning av verksamheten därstädes.

Den tanken har framförts, att staten tillsammans med kommunen bildar ett bolag med uppgift att överta Gustavsviks docka och där driva en främst för den civila sjöfarten avsedd verksamhet. Emellertid torde dockan genom en tänkt utvidgning komma att spela en större och värdefullare roll för de militära uppgifterna än tidigare. Om huvudvikten dock lägges vid de civila uppgifterna, så är det tydligt, att en utvidgning skulle väl svara mot förefintligt behov och dessutom kraftigt befrämja företagsamhet och sysselsättning inom det berörda området.

De av kommunen anförda synpunkterna förefalla så värdefulla och riktiga, att riksdagen bör givas tillfälle att pröva dem. Vi tillåta oss därför att föreslå riksdagen begära en utredning i ärendet. Den lösning av problemet, som kommunens förslag innebär, skulle sålunda enligt vår mening verksamt befrämja den industriella företagsamheten inom denna del av Norrland, mildra Högsjö kommuns arbetslöshetsbekymmer, fördelaktigt tillgodose de militära behoven och medgiva ett rationellt nyttjande av den staten tillhöriga anläggningen.

Utskottet. Utskottet, som avlagt besök vid Gustavsviks docka och där inhämtat närmare upplysningar i ämnet, har kommit till den uppfattningen, att anläggningen i fråga icke synes vara utnyttjad i den omfattning, som kan anses svara mot förefintligt behov inom Ångermanälvens omfattande sjöfarts- och industriområde. Enligt vad för utskottet blivit upplyst lära möjligheter förefinnas för att dockan skulle kunna tillföras betydande arbetsuppgifter, varigenom en verksamhet i större skala och i rationell form skulle kunna komma till stånd därstädes. Utskottet, som för egen del dock icke vill uttala någon bestämd mening i ämnet, anser emellertid skäl tala för att frågan rörande Gustavsviksdockans framtida utnyttjande blir föremål för närmare övervägande, därvid hänsyn även bör tagas till önskvärdheten av att åt ortsbefolkningen bereda ökade arbetsmöjligheter.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 257 och II: 397, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning rörande det framtida utnyttjandet av Gustavsviks docka.

Stockholm den 21 juni 1945

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.